

ASPECTE CONTABILE PRIVIND INFLAȚIA**ACCOUNTING ISSUES RELATED TO INFLATION****Author: Alexandra IVAN**, undergraduate student

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

e-mail: ivan.alexandra@365.univ-ovidius.ro**Scientific coordinator: Ionela MUNTEANU**,

ORCID: 0000-0003-4631-8228

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

e-mail: ionela_munteanu@365.univ-ovidius.ro

Abstract. *Inflation is an intricate economic phenomenon that affects not only businesses and accounting professionals but also the general population. It diminishes the purchasing power of money, shaping the dynamics of currency or credit demand and supply in local markets, as well as budgetary procedures. This study conducted a thorough examination of geopolitical frameworks and academic literature, utilizing observational and comparative analytical approaches, supplemented by inductive or deductive reasoning, to develop an accounting perspective on inflationary contexts. The findings underscore the critical role of accounting professionals in providing accurate information to guide managerial decision-making. The data conveyed in financial statements encompass the financial status and accomplishments of the entity, with the accuracy of reporting being pivotal in either reinforcing or undermining the confidence of external users in financial statements.*

Keywords: *inflation, financial statements, patrimony, accounting.*

JEL: E31, M41

Introducere

Inflația, definită ca o creștere graduală a nivelului general al prețurilor bunurilor și serviciilor într-o economie, este un fenomen cu implicații economice profunde, atât pentru profesioniștii contabili, cât și pentru publicul general al unei națiuni. Din perspectiva profesioniștilor contabili, contextul inflației imprimă o serie de provocări în ceea ce privește înțelegerea și cuantificarea impactului acesteia asupra situațiilor financiare.

Scopul acestei lucrări constă în conturarea unei perspective contabile asupra înțelegerii fenomenului inflaționist, punând în evidență impactul inflației asupra raportărilor financiare ale unei entități. Înțelegerea provocărilor pe care inflația le imprimă bugetelor afacerilor permite aplicarea procedurilor contabile adecvate care permit prezentarea fidelă a situației patrimoniale la nivelul entităților și adoptarea unor măsuri preventive sau de protecție împotriva efectelor economice negative.

Pornind de la fundamentele teoretice și de la reglementările contabile care susțin gândirea profesioniștilor, cercetarea s-a concentrat pe integrarea tehnicilor de observare și comparare, cu raționamentul inductiv sau deductiv pentru a îndeplini obiectivul principal al studiului.

O perspectivă contabilă asupra inflației.

Într-un cadru mai amplu, inflația în Europa a fost influențată de o serie de factori, inclusiv de evoluțiile economice globale, de politica monetară a Băncii Centrale Europene (BCE) și de alți factori [1]. În ultimele două decenii, Europa a experimentat numeroase transformări economice, care au avut un impact pozitiv asupra ratelor inflației, încercând să minimizeze acest fenomen în beneficiul colectivității. În primul deceniu al anilor 2000, Europa a înregistrat o creștere semnificativă a inflației, în special în țările din Europa Centrală și de Est care au aderat la Uniunea Europeană în acea perioadă. Această creștere a inflației a fost însoțită de expansiunea economică și de o integrare mai profundă a acestor economii în piața europeană. Cu toate acestea, criza financiară globală din 2008 a avut un impact semnificativ asupra economiei europene. În urma acestei crize, multe țări din Europa au înregistrat rate scăzute ale inflației sau chiar deflație, ca urmare a scăderii cererii interne și a ajustărilor structurale necesare pentru redresarea economică. În deceniul recent, Europa a înregistrat o inflație relativ moderată, cu rate anuale în general sub 2%. Cu toate acestea, provocările persistente, precum

șomajul ridicat în rândul tinerilor și persoanelor peste 40 de ani, globalizarea cu transferul industriei către mâna de lucru mai ieftină din Asia și incertitudinea geopolitică, împreună cu alte aspecte, continuă să exercite presiuni asupra inflației și să pună la încercare politicile economice ale Europei. În cadrul contextului României, analiza inflației este crucială pentru a înțelege dinamica economică și pentru a ajusta practicile contabile și strategiile financiare [2]. De asemenea, este benefic să investigăm evoluția inflației în ultimele două decenii, în Europa și la nivel local, pentru a identifica tendințele regionale și pentru a face comparații relevante. Figura nr.1 surprinde evoluția indicelui inflației calculat în România în perioada 1998-2023. Reprezentarea grafică este sugestivă pentru a surprinde fluctuațiile semnificative ale indicatorilor anuali calculați în perioada analizată, marcând în timp evidente eforturi din partea legiuitorului român în a diminua fenomenul inflaționist.

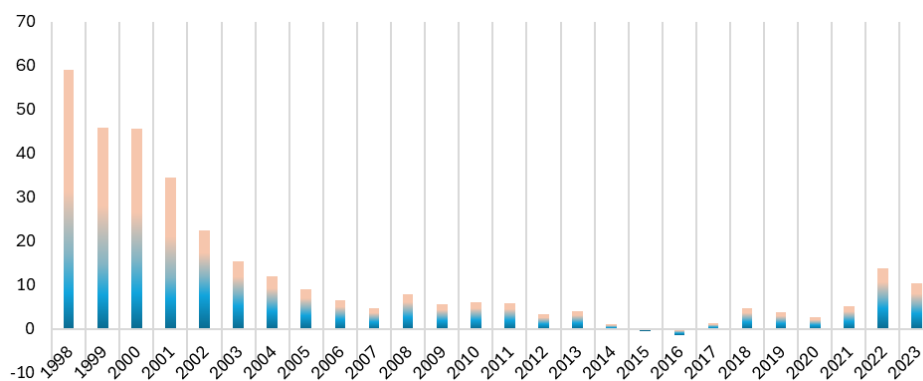

Figura 1. Evoluția ratei inflației în România

Sursa: concepția autorilor în baza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică al României

Inflația a constituit o problemă persistentă pentru economia României în ultimele decenii. Începând cu tranziția de la economia planificată la economia de piață în anii '90, țara a înregistrat niveluri ridicate de inflație, care au avut un impact semnificativ asupra stabilității economice și sociale. Cu toate acestea, în ultimii ani, România a reușit să reducă rata inflației și să-și consolideze politica monetară și fiscală pentru a menține stabilitatea macroeconomică. Conform datelor furnizate de Banca Națională a României (BNR), rata inflației în România a cunoscut fluctuații semnificative în ultimele două decenii. În anii 2000, inflația a atins niveluri extrem de ridicate, depășind uneori două cifre, iar cea mai mare rată a fost înregistrată în 2000, ajungând la 45,7%. Această perioadă a fost caracterizată de instabilitate economică și dezechilibre macroeconomice. Cu toate acestea, începând cu anii 2010, România a adoptat politici monetare și fiscale mai stricte, care au contribuit la reducerea inflației la niveluri mai moderate.

În ultimii ani, inflația în România a rămas relativ stabilă, cu rate anuale în general sub 5%. În unele perioade, cum ar fi în 2015-2016, inflația a fost chiar negativă, situându-se la -0,6% și, respectiv, -1,5%. Această stabilitate a fost susținută de politici monetare prudente și de o creștere economică moderată. Cu toate acestea, inflația rămâne o preocupare pentru autoritățile economice și pentru mediul de afaceri, deoarece fluctuațiile neașteptate pot influența planurile financiare și performanța companiilor. De exemplu, recente instabilități, cauzate în principal de problemele sanitare și sociale din pandemie, au generat o creștere globală a inflației, iar în cazul României, aceasta a atins 13,8% în 2022 și 10,4% în 2023, conform datelor Institutului Național de Statistică.

Mai mulți cercetători au analizat influența inflației asupra economiei, concentrându-se pe factorii care concurează spre apariția ei [3], pe efectele economice imediate sau în timp, pe repertoriul legislativ sau pe dezvoltarea unor studii de comparație [4]. Puține studii s-au concentrat pe perspectiva contabilă asupra inflației sau a importanței pe care o are profesionistul contabil în elaborarea corectă a raportărilor financiare ale afacerilor în contextul inflaționist. Pe măsură ce prețurile cresc, valorile activelor și datoriilor pot fluctua, ceea ce poate produce distorsionări în privința cifrelor raportate de entități în cuprinsul situațiilor financiare. Contabilii dețin rolul fundamental de a aprofunda înțelegerea implicațiilor pe care inflația le poate avea asupra patrimoniului, pentru a putea apela la principiile contabile adecvate în decursul misiunii lor. Printre raționamentele contabile influențate de recunoașterea fenomenelor inflaționiste se numără evaluarea bunurilor patrimoniale la valoarea justă, ca procedeu contabil în măsură să reflecte corect patrimoniul unei entități [5]. Ajustările pot fi

necesare pentru asigurarea că situațiile financiare oferă o imagine fidelă a poziției financiare, precum și a performanțelor companiei.

Contextul inflaționist afectează puterea de cumpărare a banilor, generând, de pildă, pierderi sau câștiguri din variațiile ratelor de schimb valutar [6]. Modificarea puterii de cumpărare deține potențialul de a influența cererea și oferta de monedă pe piața locală sau poate afecta cererea sau oferta de credite bancare. Pentru a minimiza efectele inflației și a menține eficiența mediului de afaceri, este crucial ca datele prelucrate și sintetizate prin procedurile contabile să fie utilizate eficient în gestionarea resurselor, inclusiv prin investiții în instrumente financiare protejate împotriva inflației sau prin diversificarea portofoliilor de investiții care pot contribui la protejarea puterii de cumpărare în timp.

Inflația are, de asemenea, implicații semnificative pentru procesele de bugetare și prognozare. Contabilii trebuie să ia în considerare tendințele inflaționiste pentru a estima cu precizie cheltuielile, veniturile și fluxurile de numerar viitoare. Subestimarea inflației poate duce la deficit bugetar sau la supraestimarea profitabilității, oferind o perspectivă diferită asupra situației financiare reale.

Concluzii

Înțelegerea și gestionarea inflației sunt aspecte fundamentale ale domeniului contabilității, atât în contextul României, cât și al Europei. Analiza atentă a tendințelor inflaționiste și adaptarea adecvată a practicilor financiare și a politicilor monetare sunt cruciale pentru menținerea stabilității și pentru promovarea unei creșteri economice durabile în regiune. Totodată, educația populației în ceea ce privește acest fenomen și adoptarea comportamentelor adecvate pentru evitarea agravării ratei inflaționiste reprezintă aspecte importante.

Studiile referitoare la importanța raționamentului contabil adecvat în contextul inflaționist, având o nuanță recurentă în unele sfere ale literaturii de specialitate [7], indică faptul că obiectivul lor principal este să asigure o prezentare fidelă a informațiilor incluse în situațiile financiare. Procesul de cuantificare corectă a fenomenelor inflaționiste și reflectare contabilă corectă și transparentă a situației patrimoniale, arogă profesionistului contabil rolul fundamental de furnizare a informațiilor de bază pentru fundamentarea deciziilor către managementul entităților. Deopotrivă, prin angajamentul profesionistului contabil, informațiile raportate în cuprinsul situațiilor financiare încifrează poziția și performanțele financiare ale entității, calitatea raportării având capacitatea de a consolida sau de a diminua încrederea utilizatorilor externi în informația financiară. Dezvoltarea analizelor privind impactul inflației asupra reflectării corecte a informațiilor în situațiile financiare poate îmbunătăți literatura de specialitate cu noi perspective empirice. Reducerea incidenței erorilor și identificarea potențialelor oportunități de fraudă sunt provocări pe care rigurozitatea raționamentului contabil le poate atenua sau elimina, oferind astfel un fundament solid pentru procesul decizional în domeniul economic.

Referințe bibliografice

1. ONOFREI, MIHAELA, ANCA GAVRILUȚĂ (VATAMANU), IONEL BOSTAN, FLORIN OPREA, GIGEL PARASCHIV, CRISTINA MIHAELA LAZĂR. 2020. The Implication of Fiscal Principles and Rules on Promoting Sustainable Public Finances in the EU Countries. *Sustainability* 12, no. 7: 2772.
2. BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI. Raport asupra inflației. Banca Națională a României, 2007. ISSN 1582-2923.
3. ISĂRESCU, MUGUR. Criza financiară internațională și provocări pentru politica monetară din România. Vol. 26. Cluj, 2009.
4. GHEORGHIU, GABRIELA, ELENA CERASELA SPATARIU, MARIA ALINA CARATAS. The Analysis of the Impact of NGQECC. *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series* 21.1 (2021): 305-310.
5. JULEAN, MONICA, ELENA IORDACHE. "Prezentarea imobilizărilor corporale la valoarea justă în situațiile financiare." *Audit Financiar* 7.5 (2009). <https://doi.org/10.3390/su12072772>.
6. VANCEA, DIANE PAULA CORINA, KAMER AINUR AIVAZ, CRISTINA DUHNEA. Political uncertainty and volatility on the financial markets-the case of Romania. *Transformations in Business & Economics* 16 (2017).
7. BORFOAIA, ALEXANDRINA TEODORA, ADRIANA CLAUDIȚ GHIMIȘ. Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, între trecut și viitor. *Audit Financiar* 10.90 (2012).